

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ

Domnului Augustin Zegrean, REȘIRE Nr. ...6308.../.....28-MAR. 2016

Președintele Curții Constituționale

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României și ale art. 13 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă transmitem alăturat, excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 17/2010 pentru completarea titlului XI „Renta viageră agricolă” din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 147 din data de 5 martie 2010.

Vă asigur, domnule președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

București, 28 martie 2016

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României și ale art. 13 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului formulează prezenta

*Excepție de neconstituționalitate
referitoare la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 17/2010
pentru completarea titlului XI „Renta viageră agricolă” din
Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției,
precum și unele măsuri adiacente*

Prin **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 17/2010**, adoptată în data de 3 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 147 din data de 5 martie 2010, după articolul 18 din titlul XI „Renta viageră agricolă” din Legea nr. 247/2005, cu modificările și completările ulterioare, a fost introdus un nou articol, articolul 19, cu următorul cuprins: „*Prevederile prezentului titlu se aplică persoanelor care au solicitat obținerea calității de rentier până la data de 31 decembrie 2009 inclusiv*”.

Textul legal indicat mai sus contravine principiului neretroactivității legii, prevăzut de dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție, care impune ca un act normativ nou să nu se aplice actelor îndeplinite conform dispozițiilor legii anterioare, ci doar acțiunilor care se efectuează după intrarea în vigoare a acesteia, rămânând valabile cele efectuate în perioada activității legii vechi.

Însă, **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 17/2010** a fost adoptată în data de 3 martie 2010, fiind publicată în Monitorul Oficial în data de 5 martie 2010, reglementând situația juridică a unor persoane la nivelul anului 2009, mai exact 31 decembrie 2009 inclusiv.

Printr-o asemenea abordare, subiectului de drept i se solicită, practic, la data de 5 martie 2010, să aibă o anumită conduită, încă dinainte de intrarea în vigoare a ordonanței de urgență, care nu era prevăzută de norma existentă la acea dată, și anume să fi depus cererea pentru obținerea rentei viagere agricole până la data de 31 decembrie 2009 inclusiv.

În privința reglementării rentei viagere agricole, inițial, în *Expunerea de motive* a **Proiectului de Lege privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente**, devenită ulterior **Legea nr. 247/2005**, Guvernul, în calitate de inițiator, a precizat că aceasta „vine să completeze cadrul legal care intenționează stimularea circulației juridice a terenurilor. Astfel de reglementări sunt o premieră în România dar ele există deja în unele state occidentale, cum este cazul Franței”. De asemenea, s-a evidențiat faptul că „rolul rentei viagere este de a determina proprietarii agricoli în vârstă de peste 62 ani să cedeze folosința sau dreptul de proprietate asupra terenurilor primite prin aplicarea legilor fondului funciar. În condițiile în care aceștia arendează sau înstrăinează terenurile respective, ei pot beneficia de plata, până la sfârșitul vieții, a unei sume de bani, în funcție de suprafața avută”.

Astfel, potrivit dispozițiilor **art. 1 al Titlului XI din Legea nr. 247/2005** „Prezenta lege instituie renta viageră agricolă în scopul concentrării suprafețelor agricole în exploatații eficiente impuse de necesitatea modernizării agriculturii României și compatibilizării acesteia cu agricultura din țările membre ale Uniunii Europene”.

În temeiul Legii nr. 247/2005 renta viageră agricolă se putea dobândi în condiții relativ restrictive și numai de către anumite persoane prevăzute de ipoteza normei. Plata acestei rente viagere agricole se realizează de către un subiect de drept public, intenția principală a statului în acest sens este de a-i

răsplăti pe cei care înțeleg să acționeze în sensul sprijinirii politicilor sale de creare a exploatațiilor agricole eficiente.

Ulterior, prin **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 17/2010** au fost inserate **normele legale criticate**, în cuprinsul Titlului XI din Legea nr. 247/2005, în **martie 2010**, pentru a reglementa, după cum am menționat, o situație anterioară, **și anume de la data de 31 decembrie 2009**¹.

Motivele care au stat la baza unei asemenea reglementări au fost expuse în **Preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 17/2010** și dezvoltate în *Expunerea de motive*, cu referire, în principal, la:

- prevederile Tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană privind ajutoarele de stat existente care trebuie încetate sau modificate pentru a respecta reglementările comunitare în domeniu, precum și faptul că renta viageră agricolă face parte din categoria ajutoarelor de stat existente și comunicate Comisiei Europene conform Tratatului de aderare, anexa V, capitolul 3, punctul (b) "Agricultură",

- **faptul că ajutoarele de stat existente au putut fi acordate pe o perioadă de tranziție de 3 ani (01.01.2007 – 31.12.2009)**,

- necesitatea reglementării drepturilor celor 95.147 de persoane care au solicitat obținerea calității de rentier până la 31 decembrie 2009, prin continuarea acordării sprijinului aferent, precum și aprobarea în regim de urgență, deoarece conform prevederilor legale beneficiarii au obligația de a se prezenta la vizarea carnetului de rentier în primele 6 luni ale anului, pentru acordarea efectivă a sprijinului.

În aceste condiții, ca urmare a adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 17/2010, persoanele îndreptățite care au depus cereri pentru acordarea rentei viagere agricole după data de 1 ianuarie 2010 „răspund”, de fapt, pentru ceea ce au realizat în cadrul ordinii de drept în vigoare la un moment dat, doar pentru că nu aveau posibilitatea să prevadă o reglementare legală

---

¹ „Prevederile prezentului titlu se aplică persoanelor care au solicitat obținerea calității de rentier până la data de 31 decembrie 2009 inclusiv”.

viitoare, prin care se dispunea că solicitarea de obținere a calității de rentier trebuia realizată până la data de 31 decembrie 2009 inclusiv.

În plus, prevederile **art. 4 alin. (4⁴) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor titlului XI "Renta viageră agricolă" din Legea nr. 247/2005** dispun ca „*În cazul în care contractele au fost încheiate în anii precedenți depunerii cererii, renta viageră agricolă se calculează și se datorează de la 1 ianuarie a anului în care s-a depus cererea*”.

Or, în virtutea principiului neretroactivității legii, noul act normativ nu poate afecta cererile depuse de persoanele îndreptățite, în condiții de deplină legalitate, înainte de intrarea în vigoare a acestuia, întrucât o astfel de modificare nu face decât să creeze confuzii în înțelegerea și aplicarea corectă a legii.

Mai mult, după cum am menționat, inițiatorul Legii nr. 247/2005, pe lângă faptul că nu a prevăzut un anumit termen în interiorul căruia persoanele îndreptățite să depună cerere pentru obținerea rentei viagere agricole, pentru a da legii un caracter temporar, nici nu a precizat, în mod expres, faptul că sursa din care provine plata sumelor este limitată. În opinia noastră, în condițiile în care potrivit art. 2 al Titlului XI din Legea nr. 247/2005 „*Renta viageră agricolă reprezintă suma de bani plătită rentierului agricol (...), având siguranța unei surse viagere de venituri garantate de stat*” s-a conturat ideea că măsura instituită va avea un caracter permanent.

Însă în determinarea câmpului de aplicare a legilor în timp trebuie să se țină seama atât de prioritatea noii legi față de cea veche, dar și de siguranța raporturilor sociale, care presupune ca acestea să nu fie desființate sau modificate, fără un motiv deosebit de ordine socială. În plus, principiul aplicării imediate presupune intrarea în vigoare a noilor dispoziții pentru toate situațiile ale căror efecte nu erau susceptibile să se producă sub imperiul legii vechi.

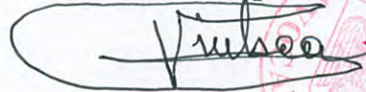
În acest sens, în jurisprudența sa (Deciziile nr. 201/2007 și nr. 13/2015), Curtea Constituțională a statuat că, ori de câte ori o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă s-au realizat înainte de intrarea în vigoare a legii celei noi, nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării acestei legi, care

trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare. **Legea nouă este aplicabilă de îndată tuturor situațiilor care se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare**, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi.

De asemenea, „o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare” (în acest sens este Decizia nr. 458/2003 și Decizia nr. 294/2004).

În atare condiții, considerăm că dispozițiile **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 17/2010 sunt neconstituționale din prisma exigențelor impuse de prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție.**

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

